

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2019

Standardi za
video - tehnologiju
povezuju svijet!

Godišnji izvještaj 2019

Izdavač:

Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine - ISBIH

Sjedište:

Trg Ilidžanske brigade 2B
71123 Istočno Sarajevo
Tel: +387 (0) 57 310 560
Fax: + 387 (0) 57 310 575
E-mail: stand@bas.gov.ba

Glavni urednik:

Aleksandar Cincar

Uređivački odbor:

Borislav Kraljević
Goran Tešanović
Dejana Bogdanović
Miljan Savić
Biljana Maletić

Istočno Sarajevo, jun 2020.

Uvodna riječ direktora

Poštovani,

Pred vama je Godišnji izvještaj Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine za 2019. godinu koji je pripremljen u cilju informisanja naših saradnika i cjelokupne bosanskohercegovačke javnosti o našem radu, ostvarenim rezultatima i pravcima razvoja.

Na samom početku 2019. godine suočili smo se sa jednim nesvakidašnjim izazovom i nakon 12 godina poslovanja preselili smo se na novu lokaciju, što je donijelo određene promjene i posebna prilagođavanja u poslovanju Instituta. U veoma kratkom roku, a što je veoma važno za istaći, bez prekida poslovanja, uspjeli smo zajedničkim snagama da organizujemo preseljenje, prebacimo svu opremu na novu lokaciju, te da na osnovu

novih raspoloživih uslova, a u skladu sa poslovnim procesima Instituta rasporedimo zaposlene i uspješno nastavimo sa radom.

U 2019. godini usvojili smo rekordnih 3669 standarda i drugih standardizacijskih dokumenata. Želim da istaknem da je 25 standarda usvojeno metodom prevoda i izrađeno je 14 izvornih standardizacijskih dokumenata. Institut za standardizaciju BiH je usvojio 87,79% standarda koje je objavio Evropski komitet za standardizaciju CEN, te 96,68% standarda koje je objavio Evropski komitet za standardizaciju u oblasti elektrotehnike CENELEC. U rad stručnih tijela Instituta uključeno je više od 700 eksperata iz čitave Bosne i Hercegovine i održano je 96 sjednica tehničkih komiteta. Imali smo i 50. jubilarnu sjednicu Tehničkog komiteta BAS/TC 6, Oprema za eksplozivne atmosfere, osnovanog 24. aprila 1997. godine.

Institut za standardizaciju BiH je u 2019. godini pripremio i objavio prvi Strategijski plan usvajanja standarda i drugih standardizacijskih dokumenata u Bosni i Hercegovini za period 2019–2021. godina. Svrha ovog dokumenta je planiranje usvajanja bosanskohercegovačkih (BAS) standarda i drugih standardizacijskih dokumenata za period 2019–2021. godina, da bi se kroz provođenje planiranih aktivnosti i uz primjenu usvojenih standarda ispunili zahtjevi korisnika, sagledale aktivnosti u narednom periodu i osigurali potrebni resursi. Izrada dokumenta je podrazumijevala i upućivanje poziva institucijama Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine, Brčko Distrikta, te privatnim i javnim preduzećima iz čitave Bosne i Hercegovine da iskažu svoje potrebe za evropskim, međunarodnim odnosno izvornim bosanskohercegovačkim standardima. Dokument je pripremljen u skladu s ISO-ovim Uputstvom za izradu nacionalnih standardizacijskih strategija koje je pripremila Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO).

Radi modernizacije i bolje vizuelne prepoznatljivosti Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine unutar standardizacijske zajednice i među zainteresovanim

stranama, kao i zbog praćenja trendova digitalne transformacije u standardizaciji, od 1. septembra 2019. godine za Institut za standardizaciju BiH u upotrebi je novi akronim ISBIH, kao i novi logo.

Krajem novembra 2019. godine Institut je svim zainteresovanim stranama osigurao jednu novu uslugu koja se odnosi na prodaju standarda u elektronskom obliku. Ova usluga omogućava brz pristup standardima, s obzirom na to da se skraćuje vrijeme koje je potrebno da kupljeni standardi stignu poštom na adresu kupca.

Institut je i u 2019. godini ispunjavao obaveze koje proizilaze iz članstva u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju. Institut je od 2019. godine aktivni član u još dva tehnička komiteta Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO i to ISO/CASCO, Committee on conformity assessment i ISO/TC 193/SC 1, Analysis of natural gas. Shodno tome Institut je glasao na 15 radnih dokumenata, što predstavlja veliki značaj i priliku za bosanskohercegovačke privrednike da učestvuju u razvoju međunarodnih standarda. Potpisan je Memorandum o razumijevanju između Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine i Instituta za standardizaciju Azerbejdžana kojim je predviđeno da se u narednom periodu unaprijedi saradnja u oblasti standardizacije i razmijeni stručno znanje između ova dva tijela.

Takođe, nastavljena je usješna saradnja i na regionalnom nivou. Potpisali smo Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji s Institutom za standardizaciju Srbije u oblasti ocjenjivanja usaglašenosti. Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine i Institut za standardizaciju Srbije su se obavezali da kroz razmjenu informacija, znanja i iskustva, dokumentacije, obuka zaposlenih, zajedničkih, međusobnih aktivnosti i sertifikovanja sistema upravljanja pomognu u uspostavljanju i akreditovanju sertifikacionog tijela za sisteme upravljanja u Institutu za standardizaciju BiH.

Godinu smo završili održavanjem Godišnjeg poslovnog sastanka predstavnika stručnih tijela Instituta za standardizaciju BiH. Sastanak je bio posvećen diskusiji na temu kako unaprijediti proces standardizacije u Bosni i Hercegovini. Tom prilikom uručene su plakete i zahvalnice za izuzetan i značajan doprinos razvoju, primjeni i promociji standarda i unapređenju standarda i standardizacije u Bosni i Hercegovini. Takođe, imajući u vidu činjenicu da organizaciona kultura kao zajedničko viđenje koje oblikuje način razmišljanja članova jedne organizacije, način reagovanja, način ponašanja zaposlenih, predstavlja osnovu za napredovanje i prosperitet svake organizacije, Institut je na kraju godine za svoje zaposlene organizovao edukaciju na ovu temu.

S poštovanjem,
Aleksandar Cincar

Sadržaj

1. Bosanskohercegovačka standardizacija	8
2. Aktivnosti i usluge Instituta u 2019	8
2.1 Pripremanje, donošenje i objavljivanje bosanskohercegovačkih standarda	8
2.2 Bosanskohercegovački tehnički komiteti	9
2.2.1 Jubilarna 50. sjednica BAS/TC 6	10
2.2.2 Standardi usvojeni metodom prevoda i izvorni standardizacijski dokumenti.	11
2.3 Direktive Novog pristupa	16
2.4 Prodaja standarda	19
2.4.1 Prodaja BAS standarda u elektronskom obliku	19
2.4.2 Broj prodatih standarda	19
2.4.3 Najprodavaniji BAS standardi u 2019. godini	19
2.5 Rad Ex - komisije	20
2.6 Aktivnosti ISBIH Informacione i notifikacijske tačke	22
3. Međunarodna i regionalna saradnja	23
3.1 Učešće u radu međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju	23
3.2 Učešće u radu ISO tehničkih komiteta	24
3.3 Učešće na generalnim skupštinama	24
3.4 Prvi međunarodni forum za standardizaciju	25
3.5 Osma Balkanska konferencija	26
4 Promocija Instituta, standarda i standardizacije	27
4.1 Dostupnost BAS standarda u elektronskom obliku.	27
4.2 Promjena vizuelnog identiteta Instituta	27
4.3 Izdavanje Glasnika	28
4.4 ISBIH Newsletter	28
4.5 Društvene mreže	28

1. Bosanskohercegovačka standardizacija

Planiranje i obavljanje zadataka standardizacije u BiH sprovode:

Institut za standardizaciju BiH

Institut za standardizaciju BiH je samostalna državna upravna organizacija i predstavlja državno, nacionalno tijelo za standardizaciju Bosne i Hercegovine odgovorno Savjetu ministara BiH.

Savjet za standardizaciju

Savjet za standardizaciju Bosne i Hercegovine je stručno savjetodavno tijelo za standardizaciju. Članovi Savjeta su istaknuti stručnjaci iz različitih područja rada iz oba entiteta. Imenuje ih Savjet ministara BiH na prijedlog direktora Instituta. U toku 2019. održane su dvije sjednice Savjeta na kojima su se razmatrale aktuelne teme u tom trenutku.

MISIJA INSTITUTA

Voditi, održavati i kontinuirano poboljšavati nacionalni sistem standardizacije u BiH, zastupajući interese svih zainteresovanih strana u oblasti standardizacije, poštujući zahtjeve i preporuke evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju.

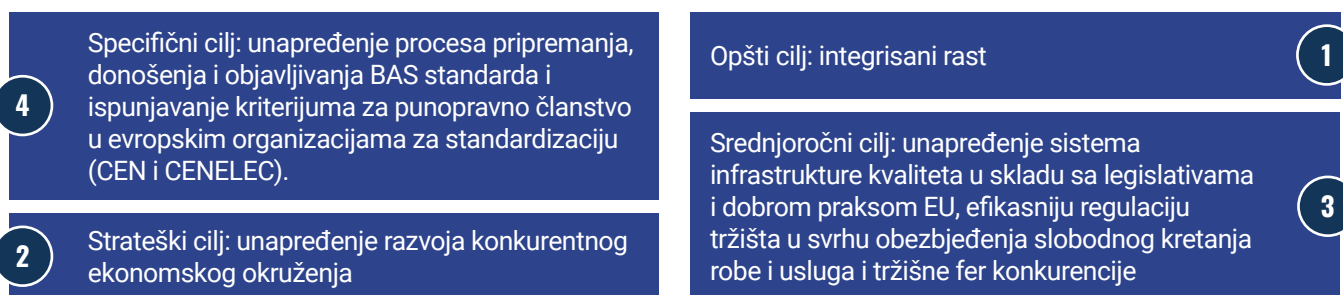
VIZIJA INSTITUTA

Biti međunarodno, regionalno i nacionalno prepoznatljiva institucija za standardizaciju koja će se svojim stručnim i profesionalnim radom punopravno uključiti u evropski i globalni posao standardizacije.

Ciljevi

Na osnovu dokumenta "Strateški okvir za BiH", koji je usvojio Savjet ministara Bosne i Hercegovine, Institut za standardizaciju BiH realizacijom aktivnosti iz svoje nadležnosti doprinosi realizaciji sljedećih ciljeva:

2. Aktivnosti i usluge Instituta u 2019.

2.1 Pripremanje, donošenje i objavljivanje bosanskohercegovačkih standarda

Pregled međunarodnih, evropskih standardizacijskih dokumenata preuzetih u 2019.

Međunarodni standardi i amandmani: 756 Drugi standardizacijski dokumenti: 196 UKUPNO: 952		Evropski standardi i amandmani: 2.628 Drugi standardizacijski dokumenti: 89 UKUPNO: 2.717		Ukupno standardi i amandmani: 3.384 Drugi standardizacijski dokumenti: 285 UKUPNO: 3.669
--	--	--	--	---

Broj važećih BAS standarda zaključno s 31.12.2019.

NAPOMENA:
U proračun nisu uključene korekcije

Nacionalni standardi i amandmani drugih zemalja: 161
Drugi standardizacijski dokumenti: 0
UKUPNO: 161

Međunarodni standardi i amandmani: 9.257
Drugi standardizacijski dokumenti: 1.350
UKUPNO: 10.607

Evropski standardi i amandmani: 22.750
Drugi standardizacijski dokumenti: 1.679
UKUPNO: 24.429

Izvorni BAS standardi i amandmani: 42
Drugi standardizacijski dokumenti: 21
UKUPNO: 63

Ukupno standardi i amandmani: 22.953
Drugi standardizacijski dokumenti: 1.700
UKUPNO: 35.260

2.2 Bosanskohercegovački tehnički komiteti

Sektor: informaciona tehnologija i telekomunikacije

BAS/TC 1, Informaciona tehnologija
BAS/TC 5, Telekomunikacije
BAS/TC 65, VS3-Standardizacija iz oblasti telekomunikacija

Sektor: mašinstvo

BAS/TC 2, Zavarivanje i srodni postupci
BAS/TC 16, Mašinski elementi
BAS/TC 24, Ispitivanje bez razaranja
BAS/TC 31, Gas i gasna tehnika
BAS/TC 40, Mašine i alati
BAS/TC 41, Oprema pod pritiskom i kontejneri
BAS/TC 47, Uređaji i sistemi za grijanje i hlađenje
BAS/TC 53, Fluidi i sistemi fluida

Sektor: transport

BAS/TC 29, Sredstva i uređaji za dizanje i prenošenje tereta
BAS/TC 35, Drumaska vozila
BAS/TC 46, Željeznice

Sektor: nemetalni materijali

BAS/TC 11, Nafta i naftni derivati
BAS/TC 42, Drvo i proizvodi od drveta
BAS/TC 48, Tekstil, koža, odjeća i obuća
BAS/TC 50, Ambalaža, plastika i guma

Sektor: zdravlje, medicina i laboratorijska oprema

BAS/TC 14, Lična zaštitna oprema
BAS/TC 25, Tehnologija zaštite zdravlja
BAS/TC 54, Bezbjednost igraćaka i proizvoda za djecu

Sektor: građevinarstvo

BAS/TC 9, Cement, gips, kreč i drugi anorganski vezivni materijali
BAS/TC 13, Zaštita od požara
BAS/TC 21, Beton i proizvodi od betona
BAS/TC 22, Cestogradnja
BAS/TC 36, Arhitektonske konstrukcije, tehnologija i organizacija građenja i fizike zgrade
BAS/TC 37, Bezbjednost građevina od požara
BAS/TC 58, Projektovanje građevinskih konstrukcija – Evrokod EN 1990, evrokodovi 1,7,8 i 9
BAS/TC 60, Vrata i prozori
BAS/TC 61, Projektovanje građevinskih konstrukcija – Evrokodovi 2,4 i 6
BAS/TC 62, Projektovanje građevinskih konstrukcija – Evrokodovi 3 i 5

Sektor: hrana i poljoprivreda

BAS/TC 23, Ljekovito i aromatično bilje
BAS/TC 43, Hrana
BAS/TC 45 Poljoprivreda

Sektor: rude i metali

BAS/TC 4, Čelik, čelični proizvodi, obojeni metali i legure
BAS/TC 27, Rudarstvo

Sektor: hemikalije

BAS/TC 28, Eksplozivi za civilne namjene
BAS/TC 39, Zaštita materijala od korozije
BAS/TC 49, Hemijski inženjering, laboratorijska oprema i kozmetika

Sektor: održivost i okolina

BAS/TC 7, Okolina

Sektor: elektrotehnika

BAS/TC 6, Oprema za eksplozivne atmosfere
 BAS/TC 8, Koordinacija izolacije, visokonaponska ispitivanja i mjerni transformatori
 BAS/TC 10, Oprema za mjerenje električne energije i upravljanje opterećenjem
 BAS/TC 15, Elektromagnetna kompatibilnost
 BAS/TC 18, Energetski transformatori, mjerni releji i zaštitna oprema
 BAS/TC 19, Električne instalacije u zgradama
 BAS/TC 30, Električni kablovi
 BAS/TC 51, Automatika
 BAS/TC 52, Upravljačka i sklopna postrojenja
 BAS/TC 56, Konvencionalni i alternativni izvori električne energije
 BAS/TC 57, Aparati u domaćinstvu i slični električni aparati
 BAS/TC 64, VS2 Elektrotehnička standardizacija

Sektor: upravljanje poslovanjem i inovacije

BAS/TC 3, Upravljanje kvalitetom i obezbjeđenje kvaliteta
 BAS/TC 55, Društvena odgovornost

Sektor: bezbjednost, zaštita i rizik

BAS/TC 59, Društvena bezbjednost i zaštita

Sektor: ostalo

BAS/TC 17, Tehničko crtanje, simboli i jedinice
 BAS/TC 38, Mjeriteljstvo i mjerenja
 BAS/TC 44, Bibliotečko-informacijske nauke
 BAS/TC 63, VS1-Opšta standardizacija

Zaključno sa 31. 12. 2019. godine održano je 96 sjednica tehničkih komiteta i radnih grupa.

2.2.1 Jubilarna 50. sjednica BAS/TC 6

Dana 7.11.2019. održana je 50.jubilarna sjednica Tehničkog komiteta BAS/TC 6, Oprema za eksplozivne atmosfere.

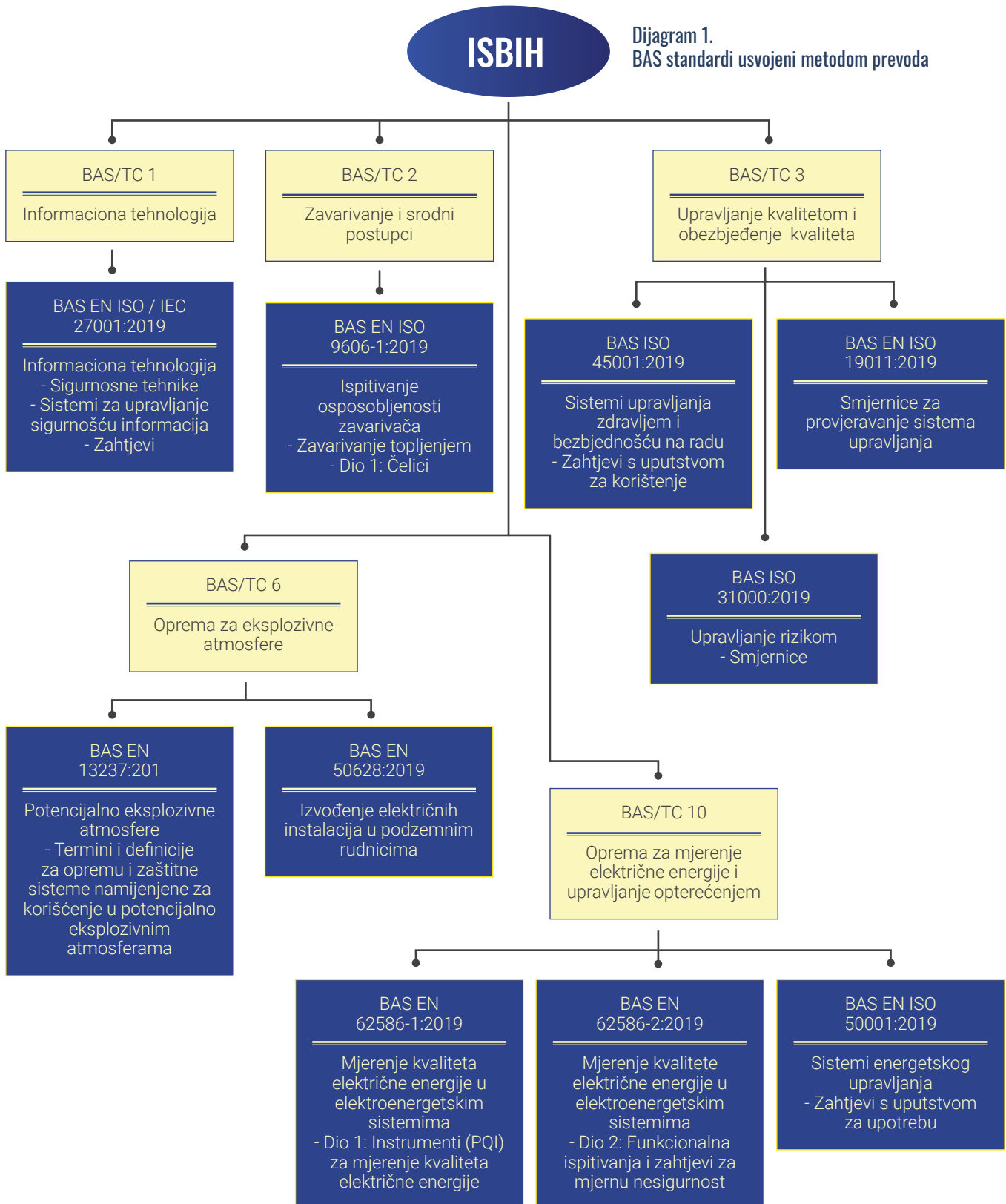

Na jubilarnoj sjednici, članovima komiteta su dodijeljene zahvalnice za dugogodišnji rad na razvoju bosanskohercegovačke standardizacije.

2.2.2 Standardi usvojeni metodom prevoda i izvorni standardizacijski dokumenti

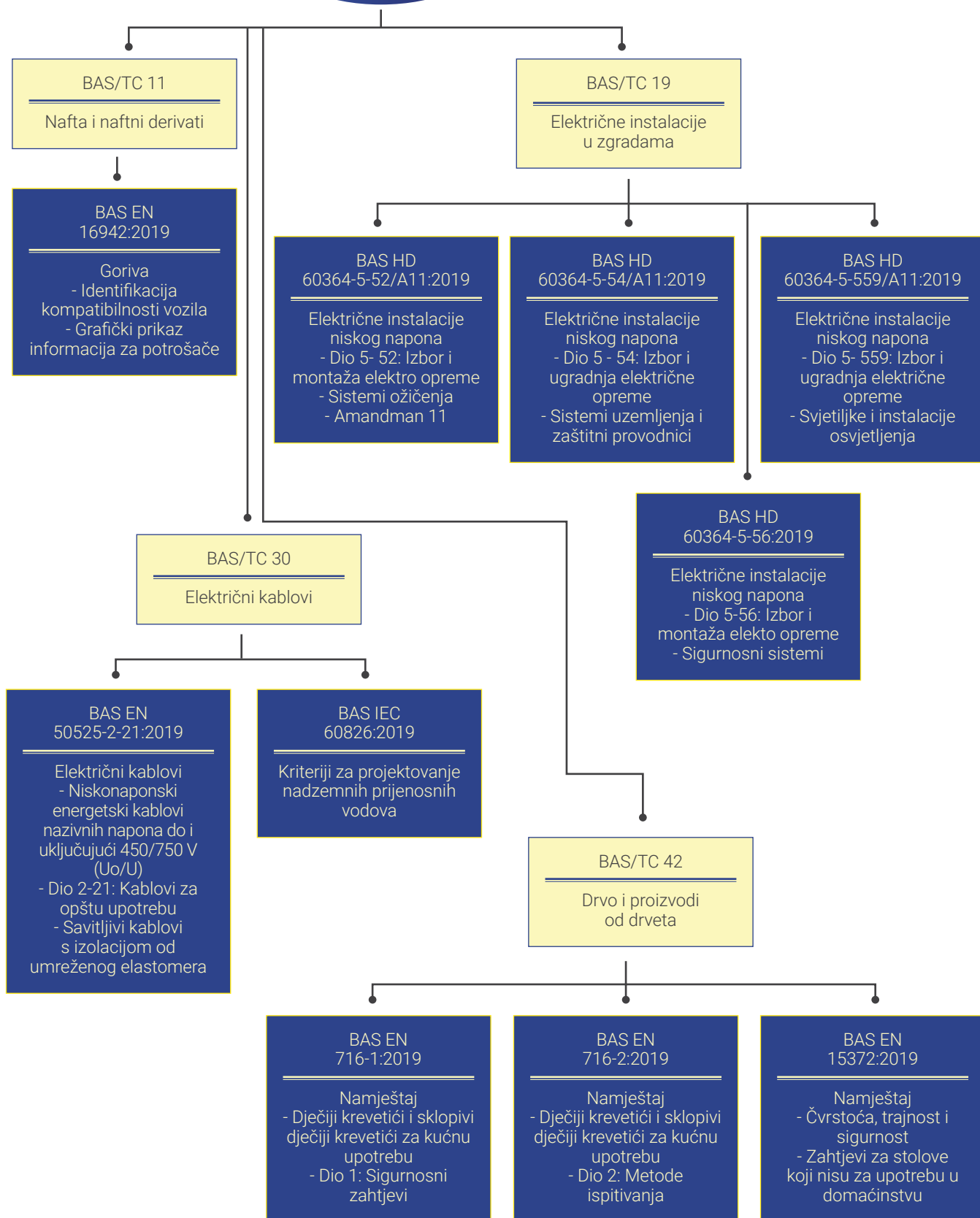
U 2019. godini usvojeno je u bosanskohercegovačku standardizaciju 25 standarda metodom prevoda i izrađeno 14 izvornih standardizacijskih dokumenata.

Sljedeći standardi su usvojeni metodom prevoda:

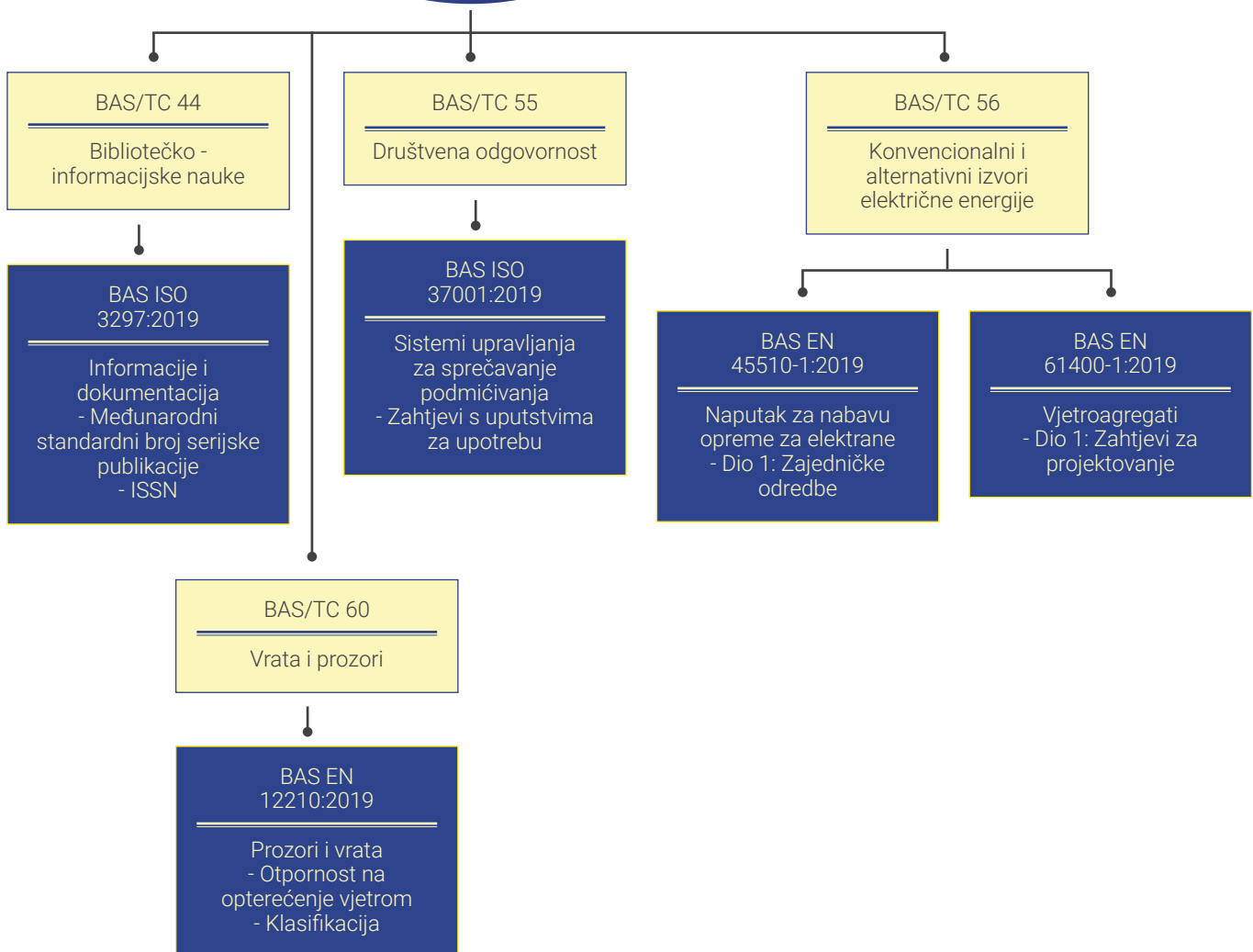
ISBIH

Dijagram 1.
BAS standardi usvojeni metodom prevoda

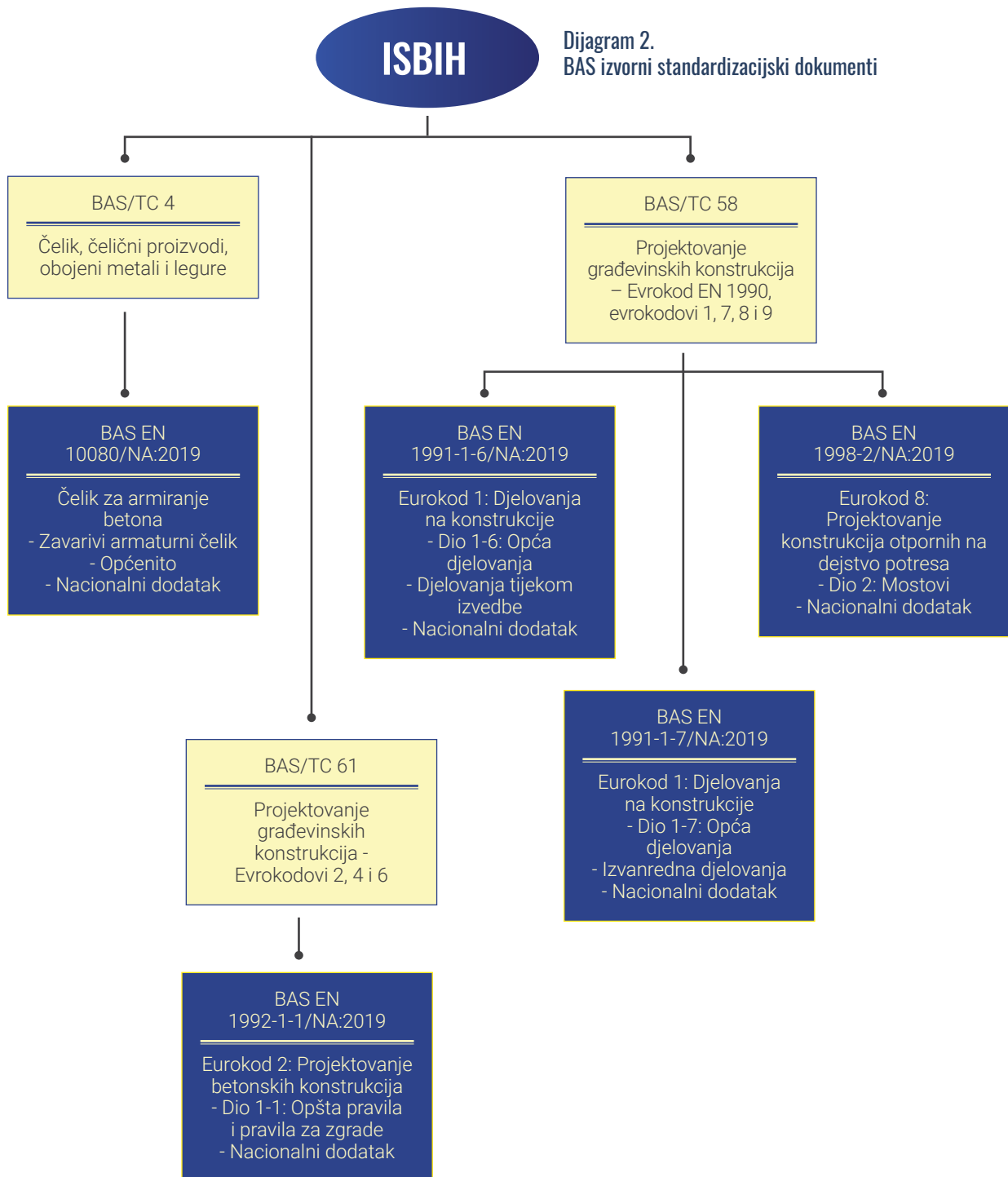

ISBIH

Dijagram 1.
BAS standardi usvojeni metodom prevoda

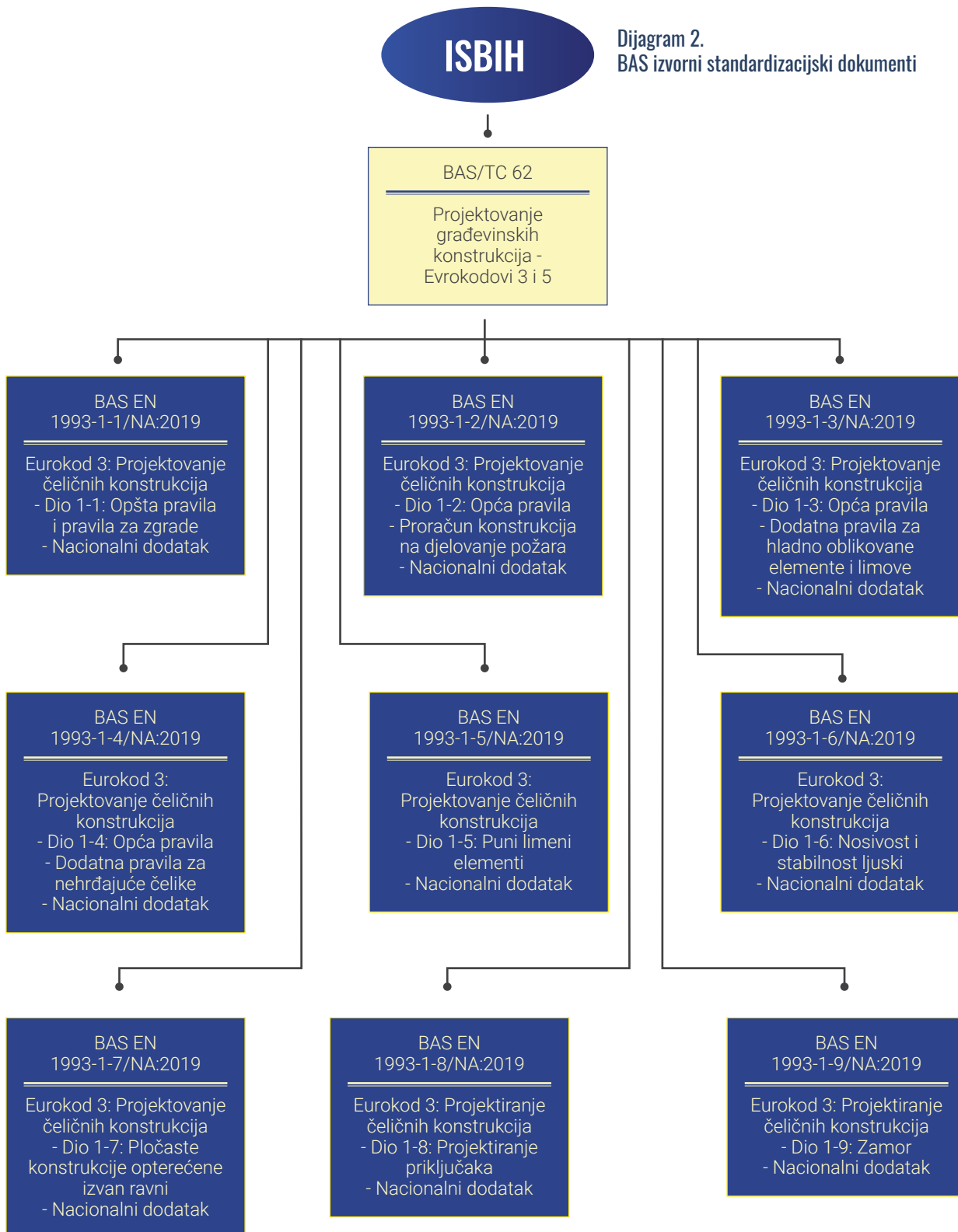

Osim standarda, izrađeni su i izvorni standardizacijski dokumenti.

ISBIH

Dijagram 2.
BAS izvorni standardizacijski dokumenti

2.3 Direktive Novog pristupa

Institut kontinuirano prati stanje harmonizovanih standarda koji prate direktive Novog pristupa, te planira njihovo usvajanje u sistem bosanskohercegovačke standardizacije kao BAS standarde.

Kako bi zainteresovane strane imale što bolje informacije o harmonizovanim evropskim standardima odnosno o stanju njihovog preuzimanja kao BAS standarda, Institut je na svom veb sajtu, www.bas.gov.ba, svakog kvartala objavljivao posebne preglede usvojenih harmonizovanih evropskih standarda prema direktivama/uredbama. Ovi pregledi su javno dostupni.

U 2019. godini usvojena su u bosanskohercegovačku standardizaciju 152 harmonizovana evropska standarda čije su reference objavljene u Službenom listu Evropske unije.

U tabeli 5. nalazi se lista uredbi i direktiva Novog evropskog zakonodavnog okvira s pripadajućim brojem harmonizovanih evropskih standarda koji su objavljeni do 31.12.2019. godine i koji su usvojeni u sistem bosanskohercegovačke standardizacije.

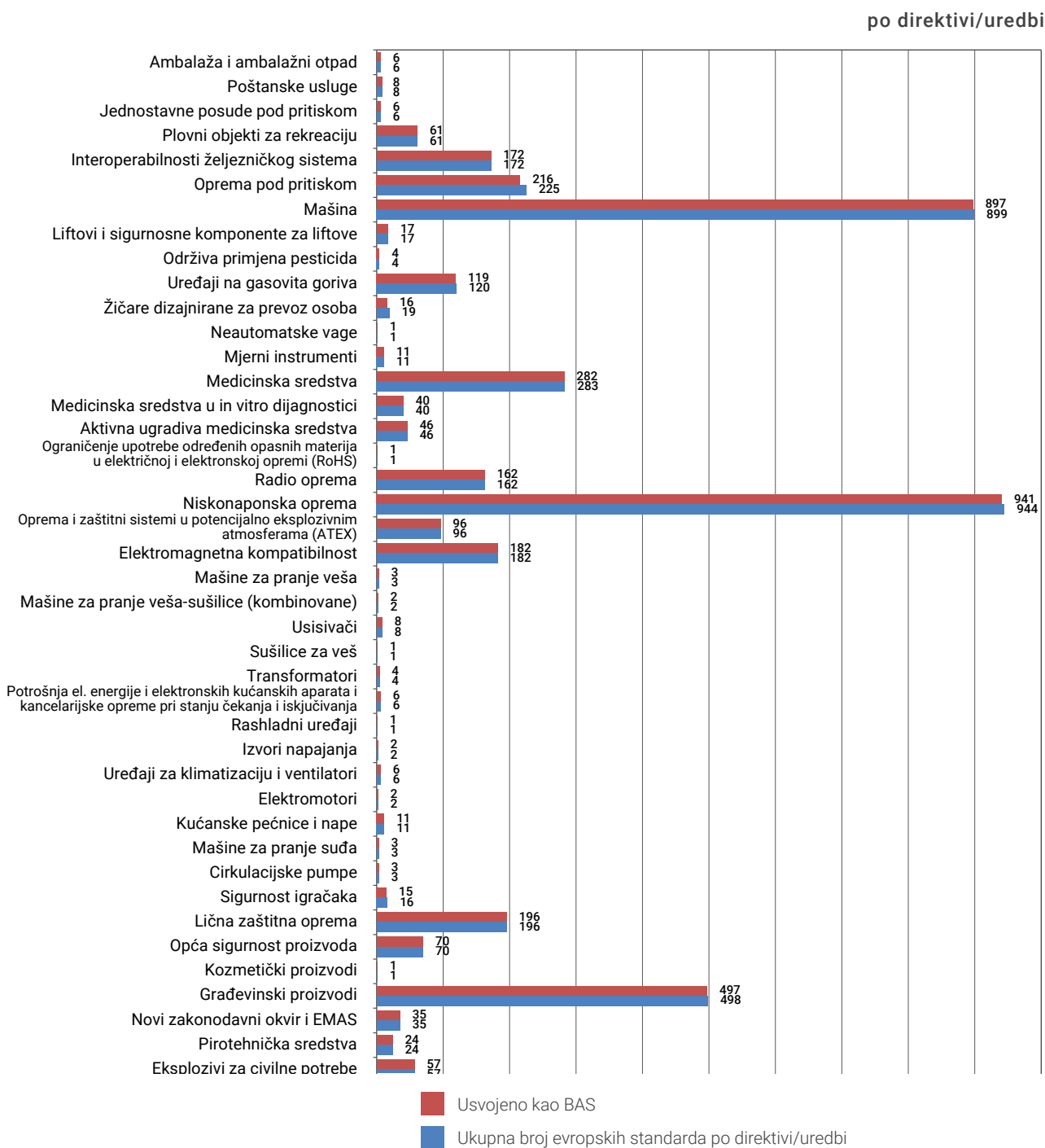
Redni broj	Oznaka direktive/ Uredbe	Naziv Direktive/ Uredbe	Ukupan broj standarda po Direktivi / Uredbi	Usvojeno
1	Uredba (EZ) br. 1907/2006	Hemijske materije	3	3
2	2014/28/EU	Eksplozivi za civilne potrebe	57	57
3	2013/29/EU	Protehnička sredstva	24	24
4	Uredba (EZ) br. 765/2008	Novi zakonodavni okvir i EMAS	35	35
5	Uredba (EZ) br. 305/2011	Građevinski proizvodi	498	497
6	Uredba (EZ) br. 1223/2009	Kozmetički proizvodi	1	1
7	2001/95/EC	Opšta sigurnost proizvoda	70	70
8	89/686/EEC	Lična zaštitna oprema	196	196
9	2009/48/EC	Sigurnost igračkaka	16	15
10	Uredba (EZ) br. 641/2009	Cirkulacijske pumpe	3	3
11	Uredba (EU) br. 1016/2010	Mašine za pranje suđa	3	3
12	Uredba (EU) br. 65/2014	Kućanske pećnice i nape	11	11
13	Uredba (EZ) br. 640/2009	Elektromotori	2	2
14	Uredba (EU) br. 206/2012	Uređaji za klimatizaciju i ventilatori	6	6
15	Uredba (EZ) br. 278/2009	Izvori napajanja	2	2
16	Uredba (EZ) br. 643/2009	Rashladni uređaji	1	1
17	Uredba (EZ) br. 1275/2008	Potrošnja el. energije i elektronskih kućanskih aparata i kancelarijske opreme pri stanju čekanja i isključivanja	6	6
18	Uredba (EZ) br. 548/2014	Transformatori	4	4
19	Uredba (EU) br. 932/2012	Sušilice za veš	1	1
20	Uredba (EU) br. 666/2013	Usisivači	8	8
21	96/60/EC	Mašine za pranje veša-sušilice (kombinovane)	2	2
22	Uredba (EU) br. 1015/2010	Mašine za pranje veša	3	3
23	2014/30/EU	Elektromagnetna kompatibilnost	182	182

NAPOMENA: Tabela se nastavlja na narednoj stranici

Redni broj	Oznaka direktive/ Uredne	Naziv Direktive/ Uredbe	Ukupan broj standarda po Direktivi / Uredbi	Usvojeno
24	2014/34/EU	Oprema i zaštitni sistemi u potencijalno eksplozivnim atmosferama (ATEX)	96	96
25	2014/35/EU	Niskonaponska oprema	944	941
26	2014/53/EU	Radio oprema	162	162
27	2011/65/EU	Ograničenje upotrebe određenih opasnih materija u električnoj i elektronskoj opremi (RoHS)	1	1
28	90/385/EEC	Aktivna ugrađiva medicinska sredstva	46	46
29	98/79/EC	Medicinska sredstva u in vitro dijagnostici	40	40
30	93/42/EEC	Medicinska sredstva	283	282
31	2014/32/EU	Mjerni instrumenti	11	11
32	2014/31/EU	Neautomatske vage	1	1
33	2000/9/EC	"Žičare dizajnirane za prevoz osoba"	19	16
34	2009/142/EC	Uređaji na gasovita goriva	120	119
35	2009/128/EC	Održiva primjena pesticida	4	4
36	2014/33/EU	Liftovi i sigurnosne komponente za liftove	17	17
37	2006/42/EC	Mašina	899	897
38	2014/68/EC	Oprema pod pritiskom	225	216
39	2008/57/EC	Interoperabilnosti željezničkog sistema	172	172
40	2013/53/EU	Plovni objekti za rekreaciju	61	61
41	2014/29/EU	Jednostavne posude pod pritiskom	6	6
42	97/67/EC	Poštanske usluge	8	8
43	94/62/EC	Ambalaža i ambalažni otpad	6	6
UKUPNO			4255	4234

Ukupno je u sistem bosankohercegovačke standardizacije usvojeno 99,51% hEN-ova.

Grafikon 1. Pregled usvojenih harmonizovanih standarda i ukupan broj harmonizovanih standarda po direktivi

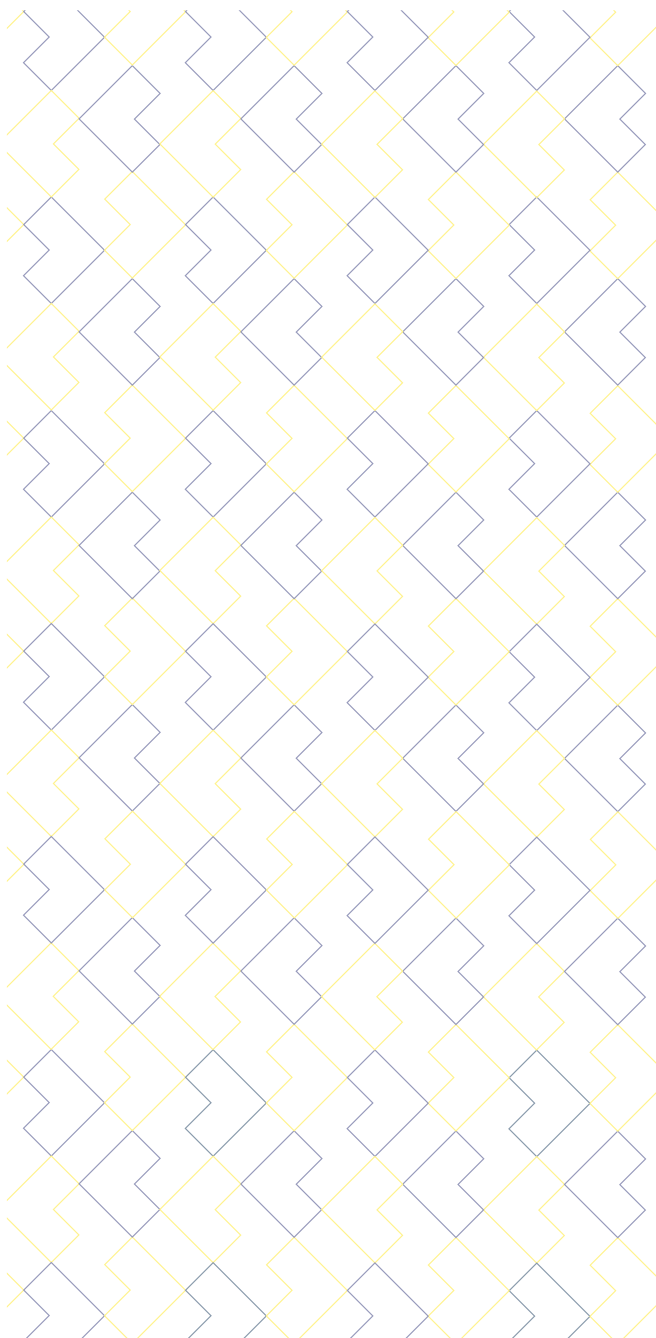
¹Standardi i amandmani (amandmanske korekcije nisu uključene u izračun).

2.4 Prodaja standarda

2.4.1 Prodaja BAS standarda u elektronskom obliku

Institut za standardizaciju BiH je krajem novembra 2019. počeo s prodajom BAS standarda u elektronskom obliku. Prodato je devetnaest BAS standarda.

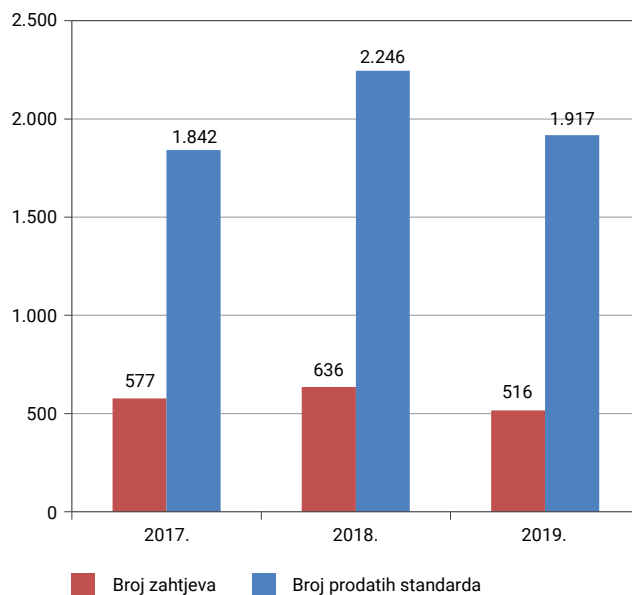
Ova usluga omogućava brži pristup standardima, s obzirom na to da se skraćuje vrijeme koje je potrebno da kupljeni standardi stignu poštom na adresu kupca, što je do uvođenja ove usluge, bio jedan od načina dostave standarda.

2.4.2 Broj prodatih standarda

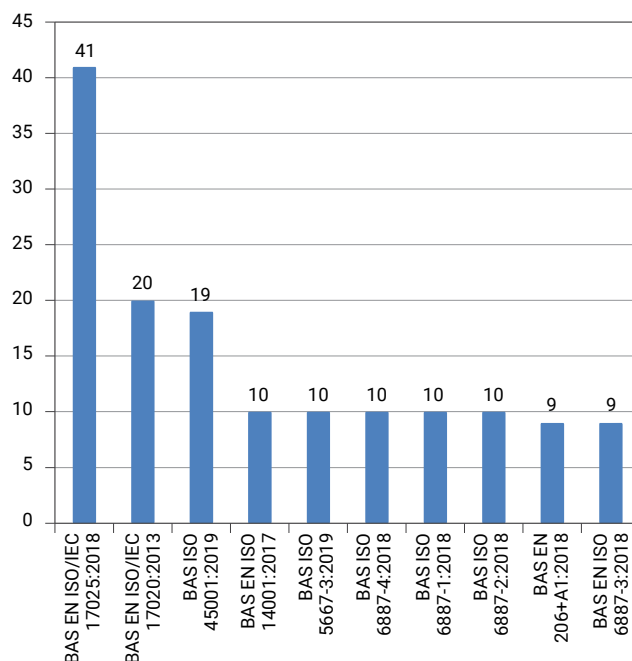
U grafikonu je prikazano broj obrađenih zahtjeva i broj prodatih standarda od 2017. do 2019. godine.

Grafikon 2. Broj zahtjeva i broj prodatih standarda od 2017. do 2019. godine

2.4.3 Najprodavaniji BAS standardi u 2019. godini

Grafikon 3. Najprodavaniji BAS standardi u 2019. godini

BAS EN ISO/IEC 17025:2018, Opšti zahtjevi za kompetentnost ispitnih i kalibracionih laboratorija

BAS EN ISO/IEC 17020:2013, Ocjenjivanje usklađenosti - Zahtjevi za rad raznih tipova tijela za obavljanje inspekcije

BAS ISO 45001:2019, Sistemi upravljanja zdravljem i bezbjednošću na radu - Zahtjevi s uputstvom za korištenje

BAS EN ISO 14001:2017, Sistemi okolinskog menadžmenta - Zahtjevi s uputstvom za korištenje

BAS EN ISO 5667-3:2019, Kvalitet vode - Uzorkovanje - Dio 3: Prezervacija i rukovanje uzorcima vode

BAS EN ISO 6887-4:2018, Mikrobiologija lanca hrane - Pripremanje uzoraka za ispitivanje, početne suspenzije i decimalnih razblaženja za mikrobiološko ispitivanje - Dio 4: Specifična pravila za pripremanje raznovrsnih proizvoda

BAS EN ISO 6887-1:2018, Mikrobiologija lanca hrane -

Pripremanje uzoraka za ispitivanje, početne suspenzije i decimalnih razblaženja za mikrobiološko ispitivanje - Dio 1: Opšta pravila za pripremanje početne suspenzije i decimalnih razblaženja

BAS EN ISO 6887-2:2018, Mikrobiologija lanca hrane - Pripremanje uzoraka za ispitivanje, početne suspenzije i decimalnih razblaženja za mikrobiološko ispitivanje - Dio 2: Specifična pravila za pripremanje mesa i proizvoda od mesa

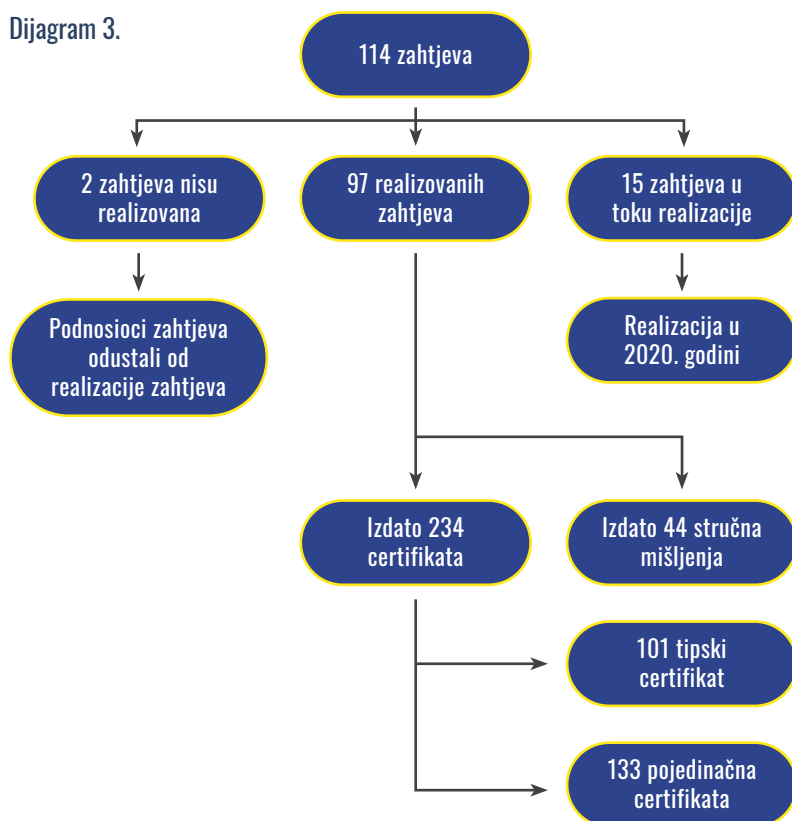
BAS EN ISO 206+A1:2018, Beton - Specifikacija, osobine, proizvodnja i usklađenost

BAS EN ISO 6887-3:2018, Mikrobiologija lanca hrane - Pripremanje uzoraka za ispitivanje, početne suspenzije i decimalnih razblaženja za mikrobiološko ispitivanje - Dio 3: Specifična pravila za pripremanje ribe i proizvoda od ribe

2.5 Rad Ex - komisije

U toku 2019. godine Ex - komisiji je od strane proizvođača i korisnika Ex uređaja te firmi koje planiraju obavljati poslove iz domena protiveksplozijske zaštite podneseno ukupno 114 zahtjeva. Na dijagramu 3 dat je pregled realizacije zahtjeva Ex-komisije.

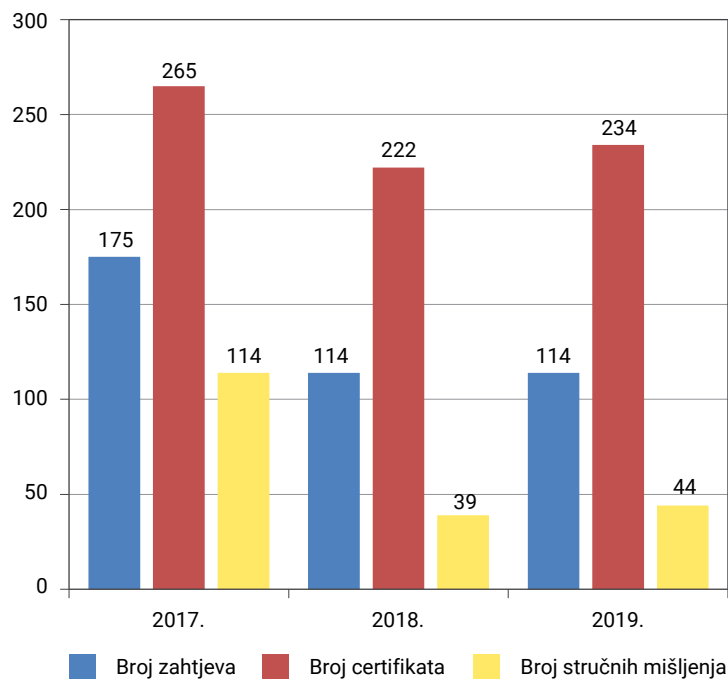
Dijagram 3.

Ex-komisija je obavila sljedeće poslove:

- na bazi pregleda dokumentacije te proizvodnje i kontrole protiveksplozijski zaštićenih uređaja obrađen je 101 tipski certifikat.
- Ex - komisija je izdala pojedinačne certifikate za uređaje koji zadovoljavaju propisane uslove za rad u prostorima ugroženim eksplozivnim smjesama, a na bazi rezultata ispitivanja, pregleda uređaja kod korisnika i svoje stručne ocjene. Na bazi ovih pregleda izdata su 133 pojedinačna certifikata.
- Ex - komisija je izdala ukupno 44 stručna mišljenja koja se odnose na ocjenu osposobljenosti za izradu elaborata o zonama opasnosti, neelektrične uređaje koji se koriste u eksplozivnim sredinama kao i za djelatnosti iz domena protiveksplozijske zaštite.
- pratila tehničko zakonodavstvo u Ex-oblasti i tumačila određene članove važećih propisa koji ne prate današnji trend i kontinuirano odgovaranje na upite zainteresovanih strana iz Ex-oblasti.
- pratila je razvoj međunarodnih i evropskih standarda u Ex-oblasti,
- održavala sjednice (sastanci, online) u skladu sa potrebama na kojima su analizirani izvještaji s audita radi povlačenja/ dodjeljivanja, izdavanja, certifikata, stručnih mišljenja.
- predstavnici Ex-komisije su aktivno učestvovali na 10 međunarodnoj Ex TRIBINI u Novom Sadu – Fruška gora 6. i 7. juna 2019. godine.
- radila na pripremi dokumentacije za certifikaciono tijelo za certifikaciju proizvoda prema zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17065.

Grafikon 4. Grafički prikaz broja zahtjeva, izdatih certifikata i stručnih mišljenja za period 2017-2019.

2.6 Aktivnosti ISBIH Informacione i notifikacijske tačke

Sastavni dio Instituta za standardizaciju BiH je i ISBiH informaciona i notifikacijska tačka (ISBiH ENP) čiji je zadatak notifikacija standarda i pružanje informacija o standardima i tehničkim propisima koji su na snazi u BiH. S ciljem što boljeg i efikasnijeg informisanja zainteresovanih strana, kreirana je ENP baza podataka gdje je uz podršku ENP softvera izvršeno elektronsko povezivanje ISBIH informacione i notifikacijske tačke sa kontakt tačkama u BiH. Trenutno info centar ima 13 kontakt tačaka u BiH (državne institucije, entitetske institucije, institucije Brčko Distrikta i privredne komore) sa mogućnošću proširenja kontakt tačaka.

Uloga kontakt tačaka u procesu informisanja i notifikacije:

- Slanje postojećih i/ili novih tehničkih propisa u elektronskom obliku u Informacijsku i notifikacijsku tačku ISBiH (ISBiH ENP)
- Pomoć kod usaglašavanja i donošenja zakonskih i podzakonskih akata u BiH
- Pružanje neophodnih informacija koje su predmet upita i slanje u ISBiH ENP u roku od jedne sedmice (5 radnih dana)
- Biti pravovremeno informisane o notifikaciji standarda od ISBiH ENP
- Biti upoznate s procesom notifikacije

Uloga ISBiH Informacione i notifikacijske tačke u Institutu za standardizaciju BiH je:

- Notifikacija u skladu s Uredbom 1025/2012
- Notifikacija u skladu sa pravilima evropskih organizacija za standardizaciju CEN i CENELEC
- Notifikacija u skladu sa WTO/TBT sporazumom i Kodeksom dobre prakse
- Odgovornost za notifikaciju standarda izrađenih u ISBiH
 - * izvornih nacionalnih standarda
 - * neekvivalentnih preuzetih međunarodnih ili evropskih standarda
 - * amandmana na nacionalne standarde
- Odgovornost ISBiH ENP tačke prema spoljnim kontakt tačkama:

- * Davanje detalja o prirodi novih nacrti standarda izrađenih u ISBiH
- * Prikupljanje i bilježenje bilo kojih komentara dobivenih iz bilo kojeg drugog nacionalnog tijela za standardizaciju, evropske organizacije za standardizaciju ili Komisije, vezano za nove nacрте standarda izrađene u ISBiH
- * Spajanje svih kontakt tačaka, putem internet interfejsa neophodnog za kontrolu razmjene informacija između uključenih strana;
- * Pravovremeno informisanje svih kontakt tačaka o informacijama dobivenim iz CEN i CENELEC (registri mjesečnih notifikacija), EC ,WTO/TBT i komentarima;
- * Bilježenje svih vrsta upita i dokumenata vezanih za one u ISBiH bazi podataka;
- * Traženje informacija od svih kontakt tačaka vezano za tehničke propise i procedure ocjenjivanja usklađenosti u vezi sa standardima;
- * Čuvanje upita i informacija iz kontakt tačaka u ENP bazu podataka
- * Pravovremeno obavještavati sve kontakt tačke za notifikaciju prema EC, CEN CENELEC i WTO/TBT.
- Izdavanje potvrda o identičnosti međunarodnih, evropskih i nacionalnih standarda s bosanskohercegovačkim (BAS) standardima.

U 2019. godini ISBiH informaciona i notifikacijska tačka je pismenim putem odgovorila na 54 upita, izvršila 19 notifikacija prema CEN-u i izdala 11 potvrda o identičnosti standarda s BAS standardima.

3. Međunarodna i regionalna saradnja

3.1 Učešće u radu međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju

Institut za standardizaciju BiH uključen je u tijela za standardizaciju na međunarodnom i evropskom nivou.

Punopravni član je u:

- Međunarodnoj organizaciji za standardizaciju - (www.iso.org) od 1997. godine

- Evropskom institutu za standardizaciju u oblasti telekomunikacija - (www.etsi.org) od 1997. godine

Pridruženi član je u:

- Međunarodnoj komisiji za elektrotehniku - (www.iec.ch) od 1997. godine
- Evropskom komitetu za standardizaciju u oblasti elektrotehnike - (www.cenelec.eu) od 1999. godine
- Evropskom komitetu za standardizaciju - (www.cen.eu) od 2008. godine

3.2 Učešće u radu ISO tehničkih komiteta

ISBIH je punopravni član Međunarodne organizacije za standardizaciju (International Organization for Standardization - ISO). Rad i aktivnosti ISBIH-a bili su u 2019. godini usmjereni na izvršavanje obaveza koje proizlaze iz punopravnoga članstva.

Stručnjak iz Tehničkog komiteta BAS/TC 43, Hrana, je učestvovao na:

- 27. sastanku potkomiteta ISO/TC 36/SC 12, Sensory analysis koji je održan 25. i 26. jula 2019. godine u Yorku, Ujedinjeno Kraljevstvo,
- sastanku radne grupe ISO/TC 34/SC 12/WG1, Sensory claim substantiation koji je održan 24. jula 2019. godine u Yorku, Ujedinjeno Kraljevstvo, a koji se bave izradom standarda iz područja senzornih analiza.

ISBIH je aktivni član (P-member¹) u:

ISO/TC 34/SC 12, Sensory analysis
ISO/CASCO, Committee on conformity assessment²
ISO/TC 193/SC 1, Analysis of natural gas³

Shodno tome, u 2019. godini bilo je ukupno 15 glasanja o radnim dokumentima tehničkih komiteta /potkomiteta u kojima je ISBIH punopravni član i to na:

3 nacrtu komiteta, 2 nacrtu standarda i 4 konačna nacrtu standarda. Takođe je obavljeno 6 glasanja o standardima koji se periodično preispituju.

3.3 Učešće na generalnim skupštinama

U skladu sa statusom u međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju, Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine ima obavezu da učestvuje u radu generalnih skupština.

Predstavnici Instituta za standardizaciju BiH učestvovali su u radu:

- 83. generalne skupštine IEC-a, održane od 21. 10. do 25.10. 2019. godine, Šangaj, Kina;

Blizu četiri hiljade delegata iz 173 države bili su prisutni u Šangaju na 83. godišnjoj generalnoj skupštini IEC-a. Lideri u industriji, tehnološki stručnjaci, regulatori, akademici i drugi akteri razgovarali su o budućim ciljevima i radu IEC-a na standardizaciji i ocjeni usklađenosti. Tema ove skupštine bila je „Bolji kvalitet i bolji život - pouzdanost, sigurnost, efikasnost“.

1 Punopravni član
2 P-član od juna 2019.
3 P-član od decembra 2019.

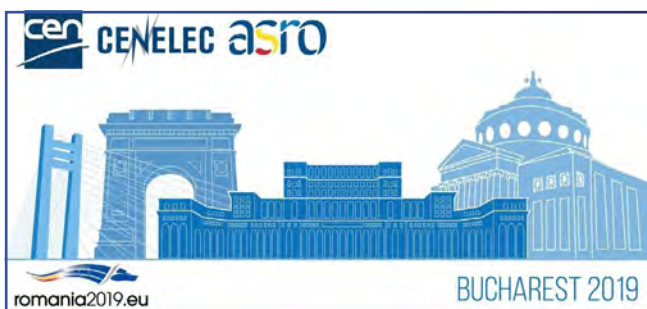
- 42. generalne skupštine ISO-a, održane od 16.9. do 20.9.2019. godine, Kejp Taun, Južnoafrička Republika;

Cape Town - centar grada

Ovogodišnja generalna skupština ISO bila je fokusirana na smjernice za izgradnju buduće ISO strategije do 2030. godine. Takođe, fokus diskusija na skupštini bio je usmjeren na digitalnu transformaciju i uticaje digitalnih tehnologija, nesigurnost u globalnoj trgovini s naglaskom na održivost.

- 15. godišnje skupštine CEN i CENELEC, održane od 5.6. do 6.6. 2019.godine, Bukurešt, Rumunija;

Na zajedničkoj sjednici CEN-a i CENELEC-a raspravljalo se o ključnim strateškim, političkim i stručnim pitanjima povezanih s evropskom standardizacijom.

Posebna debata održana je na temu „Internetska sigurnost i standardizacija“.

- 72. generalne skupštine ETSI-ja od 2.4. do 3.4.2019. godine, Sofia Antipolis, Francuska;

Francuska zastava - ilustracija

Na generalnoj skupštini, razmatrana je strategija ETSI-ja, prezentovan izvještaj o napretku i dostignućima u odnosu na prethodnu godinu.

3.4 Prvi međunarodni forum za standardizaciju

Prvi međunarodni forum za standardizaciju, „Standardizacija 2019“ održan od 10.10. do 11.10.2019. godine, Sankt Peterburg, Rusija.

Oko 400 predstavnika vlade, privrednih i javnih organizacija iz Ruske Federacije imalo je priliku da razgovara o najaktuelnijim problemima međunarodne, regionalne i nacionalne standardizacije.

Jedan od govornika na forumu bio je i predstavnik Bosne i Hercegovine, gospodin Aleksandar Cincar, direktor Instituta za standardizaciju BiH. Direktor Cincar je publici predstavio ulogu međunarodnih standarda u povećanju povjerenja građana u javnu upravu, od lokalnog nivoa vlasti, preko regionalnog, do republičkog i državnog. Takođe, predstavio je način na koji bi javna uprava trebala da se fokusira na dostizanju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija. Direktor Cincar učestvovao je i na drugom forumu na kojem su razmijenjena iskustva koja se odnose na izazove koji očekuju standardizaciju u budućem vremenu, kao što su kadar i digitalizacija.

Međunarodni forum za standardizaciju - Sankt Peterburg, Rusija

3.5 Osmo Balkanska konferencija

VIII Balkanska konferencija, održana od 30.9. do 2.10.2019. godine, Tivat, Crna Gora;

VIII Balkanska konferencija - Tivat, Crna Gora

Na ovoj Konferenciji su razmjenjivana iskustva, informacije i nove ideje u obliku panel diskusija o finansijskoj stabilnosti državnih tijela za standardizaciju uz uvođenje novih aktivnosti i usluga, saradnji na regionalnim projektima, saradnji državnih tijela za standardizaciju i organa vlasti, evrokodovima i nacionalnim dodacima, saradnji državnih tijela za standardizaciju i malih i srednjih preduzeća.

4 Promocija Instituta, standarda i standardizacije

4.1 Dostupnost BAS standarda u elektronskom obliku

Krajem 2019. godine, uvedena nova usluga Instituta - prodaja standarda u elektronskom obliku. Svim zainteresiranim stranama dostupni su standardi u elektronskom obliku.

UŠTEDITE VRIJEME, KUPUJTE STANDARDE U ELEKTRONSKOM OBLIKU.

4.2 Promjena vizuelnog identiteta Instituta

Radi modernizacije i bolje vizuelne prepoznatljivosti Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine unutar standardizacijske zajednice i među zainteresovanim stranama, kao i zbog praćenja trendova digitalne transformacije u standardizaciji, od 1. septembra 2019. godine za Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine u upotrebi je novi akronim ISBIH, kao i novi logo.

Novi logo Instituta se sastoji iz tri elementa:

Žuti trokutić predstavlja Institut kao krovnu organizaciju za standarde, kao i oblik BiH na mapi.

List papira simbolizuje standard.

Akronim Instituta za standardizaciju BiH.

ISBIH
Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine

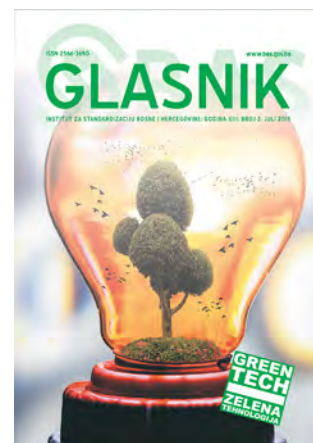
U skladu sa Zakonom o standardizaciji BiH, akronim BAS nastavlja se koristiti za državne bosanskohercegovačke standarde koje je usvojio i objavio Institut za standardizaciju BiH. Akronim BAS se sastoji od dvoslovne oznake za državu Bosnu i Hercegovinu (BA), koja je utvrđena međunarodnim standardom ISO 3166-1, i početnog slova riječi standard (S).

4.3 Izdavanje Glasnika

Glasnik Instituta se objavljuje četiri puta godišnje u elektronskom obliku.

Glasnik Instituta se sastoji iz dva dijela:

- osnovni dio Glasnika s naučno-stručnim člancima i vijestima;
- službene objave u kojim se objavljuju novi bosanskohercegovački standardi i drugi standardizacijski dokumenti kao i zamijenjeni i povučeni BAS standardi i drugi standardizacijski dokumenti

4.4 ISBIH Newsletter

Institut za standardizaciju BiH u cilju unapređenja direktne komunikacije sa zainteresovanim stranama kvartalno priprema i publikuje ISBIH Newsletter. ISBIH Newsletter sadrži informacije o novostima u oblasti standardizacije s državnog, evropskog i međunarodnog nivoa.

Zahvaljujući ISBIH Newsletter-u javnost u Bosni i Hercegovini je u toku 2019. godine imala priliku da bude informisana o novitetima koji se odnose na standarde i putem ovog popularnog načina informisanja.

Prijavu za ISBIH Newsletter je moguće u svakom momentu izvršiti putem naše internet stranice, http://www.bas.gov.ba/button_1099.html.

4.5 Društvene mreže

Rad Instituta je moguće pratiti i na društvenim mrežama. Institut je aktivan na sljedećim društvenim mrežama:

